

Vanhan Halssilan kulttuurikävelyt osa 2 Kivistöltä kujien kautta Kasarmeille

Kartta: © Jyväskylän kaupunki, tonttituotanto

1. Kivistön työväentalo, painikämppä, Kemppaisen, Niemen ja Mäki-Matin kaupat: Työväentalo tehtiin talkoovoimin vuonna 1946 saksalaisen sotilasparakin osista. Paikallinen urheiluseura Nousu sai alkunsa siellä vuonna 1946, ja talon viereen nousi painikämppä 1947. Työväentaloa vastapäätä sijaitsivat Kemppaisen, Niemen ja Mäki-Matin kaupat. (s. 173, 180, 211, 111)

2. Käpylä, kirkko: Kärpänkuja 4:ssä on Käpylän talo, joka on rakennettu vuonna 1928. Aiemmin koko kulmakuntaa kutsuttiin Käpyläksi. Halssilan kirkon ovat suunnitelleet Antti Eskelinen, Erkki Kantonen ja Hannele Arantola, ja se valmistui vuonna 1969. (s. 245)

3. Hakalan sauna, Kivimäki/louhos: Nakertajantiellä saunottiin ennen vanhaan Hakalan yhteissaunassa. Kivenlouhinta siirtyi Aittorinteeltä Nakertajantien viereen n. 1930-luvun tietämillä. On hieman epäselvää, milloin ammattimainen louhinta täällä todella alkoi. Kivenlouhinta oli ammattilaisten työtä, ja kivimiehiä arvostettiin kovasti. (s. 121)

4. Poliisilaitos, Majavankujan kahvila, Jänönkujan kirjasto, Itikan kauppa, Jänönkujan kauppa ja kirjasto: Majavankujan ja Vaajakoskentien risteyksestä näkyi poliisilaitos, joka toimi paikalla 1942–1954. Sitä vastapäätä oli Tyyne Lahden 1938 perustama kahvila. Lähellä Kuusisen talossa sijaitsi Itikan kauppa ja Jänönkujalla K-kauppa. Kirjasto tuli Jänönkujalle 1940–1950-lukujen taitteessa. (s. 152, 117, 212, 203)

5. Pesula, suutari, teurastaja: Nykyinen Pulmusementien pesula on rakennettu 1940-luvulla, ja vanha pesula toimi tätä ennen samalla paikalla. Uudessa pesulassa oli myös yhteissauna, jota käytettiin varsinkin talvisin paljon, koska veden kantaminen omiin pihasaunoihin oli työlästä. Pulmusementillä toimi mm. suutari Pasanen, ja samassa talossa Sieväsen kampaamo. Teurastaja Timo Ahon saattoi pyytää tarvittaessa hoitamaan teurastuksen. (219, 92, 93)

6. Kasarmit, koivut, rautatie: Schaumanin tehdas rakennutti Kivistön kasarmit Vaajakoskentien varteen 1920-luvulla arkkitehti Harald Andersin suunnitelmien mukaan. Ne oli tarkoitettu tehtaan työntekijöille. Kasarmien pihapiiriin kuuluivat ulkokuusi, pesutupa ja leivintupa. Pesutupaan rakennettiin myöhemmin sauna. Aikoinaan istutetut koivut ovat edelleen tien varressa. Rataosuus Jyväskylästä kasarmien ohi rakentui vuonna 1918. (s. 70, 71, 136)

Lisätietoja kohteista voi lukea Janne Haikarin (2001) kirjasta *Nakertaen XVI kaupunginosa*, johon sivunumerot viittaavat. Kirjan voi ostaa asukasyhdistykseltä hintaan 20 e (044-5541879 / Tanja Oksa). Tietoja Halssilan historiasta on kerätty myös Raija Kinnuselta, Marita Haliselta ja Pirkko Vuoriselta.

Halssila ennen ja nyt

